

XXIII-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

PSICHOLOGIJA ŠIANDIEN: tarp stabilumo ir kaitos

2026 m. gegužės 15 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
23rd Conference of Junior Researchers in Psychology
**PSYCHOLOGY TODAY:
BETWEEN STABILITY AND CHANGE**

MAY 15, 2026

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Agnė Grigaitė

Nariai | Members: Livija Žiemienė,
Jurgita Tilingaitė, Fadzai Munyuki,
Lauryna Vilutytė, Paulina Smolskaitė,
Ugnius Binkauskas, Sandra Bagdonaitė-
Jankauskienė, Adelė Petravičiūtė.

Studentai | Students:

Brigita Mikulstykė, Bernardas Liukaitis.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Justas Stabrauskas, Gabija Kasilovskytė.

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkas | Chair: Doc. dr. Alfredas Laurinavičius

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
doc. dr. Sigita Girdzijauskienė, dr. Austėja
Dumarkaitė, dr. Arūnas Žiedelis, prof. dr. Ilona
Laurinaitytė, dr. Viktorija Azuma, doc. dr. Greta
Kaluževičiūtė, dr. Gabrielė Skabeikytė-Norkienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

Go Vilnius

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2026>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2026 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

ŽODINIAI PRANEŠIMAI LIETUVIŲ KALBA || ORAL PRESENTATIONS IN LITHUANIAN

DISKRIMINACIJA DĖL AMŽIAUS – KOKIOS DARBUOTOJŲ GRUPĖS LABIAUSIAI JAUČIASI DISKRIMINUOJAMOS IR KAIP TO IŠVENGTI?

Bernadeta Ambrazaitė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Ivadas. Ilgėjant gyvenimo trukmei, ilgėja ir darbinio amžiaus trukmė. Remiantis socialinio identiteto teorija, darbuotojų amžiaus skirtumai organizacijose sąlygoja suskirstymą pagal amžiaus grupes, o tai didina diskriminacijos tikimybę. Nors anksčiau buvo pastebėta, kad diskriminaciją dėl amžiaus patiria vyresni (50 m.+) žmonės, manytina, kad ši problema aktuali ne tik jiems. Dėl demografinių tendencijų mažėjant jauno amžiaus žmonių, jauni darbuotojai kartais taip pat tampa socialine mažuma ir gali susidurti su diskriminacija dėl amžiaus. Visgi, lyginamųjų tyrimų šia tema nedaug. Kartu, pastebėtina, kad ne visi darbuotojai vienodai suvokia diskriminaciją. Kol vieni yra linkę pateisinti jiems nepalankius sprendimus, kiti juos greičiau identifikuoja kaip diskriminaciją jų atžvilgiu. Todėl šio tyrimo tikslas – ištirti, kokios darbuotojų grupės jaučiasi diskriminuojamos dėl amžiaus ir įvertinti diskriminacijos suvokimą prognozuojančius individualius ir organizacinius veiksnius.

Metodika. Tyrime dalyvavo 387 respondentai: 299 (77,2 %) moterys ir 88 (22,8 %) vyrai, amžiaus vidurkis = 39,51 m. (SD = 12,39). Duomenys rinkti anketinės apklausos būdu, naudojant diskriminacijos dėl amžiaus darbe skalę, taip pat suvokto bendrojo organizacinio teisingumo, etiškos lyderystės, saviveiksmingumo, suvokiamos profesinės kompetencijos skales. Duomenų analizei taikyti vidurkių palyginimo ir regresijos metodai.

Rezultatai. Gauti rezultatai parodė, kad diskriminaciją dėl amžiaus labiausiai jaučia jaunesni nei 24 m. ir vyresni nei 55 m. amžiaus darbuotojai. Suvokiamą diskriminaciją dėl amžiaus tiesiogiai prognozuoja suvoktas organizacijos teisingumas ir per jį netiesiogiai etiška lyderystė. Suvokto organizacijos teisingumo prevencinis efektas stipresnis tiems darbuotojams, kurie pasižymi didesniu saviveiksmingumu ir geriau vertina savo kompetencijas.

Diskusija. Sprendžiant diskriminavimo dėl amžiaus problemą organizacijose svarbu atsižvelgti ne tik į vyresnius, bet ir jaunus darbuotojus. Organizaciniai procesai nukreipti į etiškos lyderystės ir organizacinio teisingumo puoselėjimą gali padėti diskriminacijos prevencijai. Taip pat siūlytina kurti darbo aplinką, kuri būtų palanki darbuotojų saviveiksmingumo ir kompetencijos raiškai.

Darbo vadovė: Doc. dr. Dalia Bagdžiūnienė

Raktiniai žodžiai: diskriminacija dėl amžiaus, etiška lyderystė, organizacijos teisingumas.

KAI ANTRAŠTĖS ŠAUKIA, O „LIKE'AI" PRITARIA: KAS SKATINA TIKĖTI NAUJIENOMIS SOCIALINIUOSE TINKLUOSE?

Milana Anilionytė, Doc. Dr. Vita Mikuličiūtė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Ivadas. Socialiniuose tinkluose sparčiai plintant melagingai informacijai, tampa svarbu suprasti, kokie stilistiniai ir socialiniai signalai lemia jos vertinimą. Ankstesni tyrimai rodo, kad informacijos vertinimą gali veikti naujienų antraščių sensacingumas ar socialiniai ženklai (pvz., patiktukų skaičius) (Judith et al., 2021; Ali et al., 2022), tačiau poveikio rezultatai

išlieka prieštarą. Taigi, šio tyrimo tikslas buvo ištirti, kaip antraščių sensacingumas ir socialinis pritarimas veikia melagingų ir tikrų naujienų vertinimą socialiniuose tinkluose bei palyginti melagingų ir tikrų naujienų suvokiamą patikimumą. Be suvokiamo patikimumo vertinimo, tyrime taip pat analizuojami galimi elgesio rodikliai – ketinimas skaityti naujieną bei ketinimas tikrinti jos faktinį tikrumą kituose šaltiniuose.

Metodika. Tikslui įgyvendinti buvo pasitelktas eksperimentinis metodas, kuris leido patikrinti priežastinius ryšius, manipuliuojant antraščių sensacingumu (neutrali / sensacinga) ir socialiniu pritarimu (mažesnis / didesnis patiktukų skaičius). Tyrime dalyvavo 117 jaunų suaugusiųjų (30% vyrai, 70% moterys), kurių amžius svyravo nuo 18 iki 29 metų ($M = 23,02$, $SD = 2,29$). Tyrimo dalyviai atrinkti netikimybinio patogiuoju atrankos būdu ir atsitiktinai suskirstyti į 3 grupes. Tiriamieji pildė internetinę anketą, kur turėjo įvertinti 5 tikrus ir 5 melagingus socialinio tinklo „Facebook“ naujienų įrašus. Buvo matuojamas suvokiamas naujienų patikimumas ir tikėtinas elgesys – ketinimas skaityti naujienų straipsnį ir ketinimas tikrinti faktus. Duomenų analizei pasitelktas T testas nepriklausomoms ir priklausomoms imtims.

Rezultatai. Rezultatai parodė, kad sensacingumas nepaveikė ketinimo skaityti nei tikrų, nei melagingų naujienų ($p > 0,05$), tačiau sumažino melagingų naujienų suvokiamą patikimumą ($t = 2,48$, $p = 0,02$, $d = 0,55$) ir padidino ketinimą tikrinti jų faktinį tikrumą ($t = -2,60$, $p = 0,01$, $d = 0,58$). Socialinis pritarimas neturėjo reikšmingo poveikio nei patikimumo vertinimui, nei elgesio ketinimams ($p > 0,05$). Taip pat nustatyta, kad tyrimo dalyviai tikras naujienas suvokė kaip patikimesnes, lyginant su melagingomis, tačiau efekto dydis buvo mažas ($t = -2,20$, $p = 0,03$, $d = 0,20$).

Diskusija ir išvados. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad sensacinga naujienų antraščių forma gali veikti kaip įspėjamasis signalas, skatinantis didesnę vartotojų skepticizmą klaidinančio turinio atžvilgiu. Tuo tarpu neutraliai pateikta melaginga informacija gali kelti didesnę riziką, nes nesukelia papildomo budrumo. Ši įžvalga ypač svarbi medijų raštingumo ugdymo kontekste: svarbu mokytis atpažinti ne tik emocinį manipuliatyvumą, bet ir kritiškai vertinti iš pirmo žvilgsnio objektyviai ar neutraliai pateikiamą informaciją.

Darbo vadovė: Doc. Dr. Vita Mikuličiūtė

Raktiniai žodžiai: Melagingos naujienos; sensacingos antraštės; socialinis pritarimas; socialiniai tinklai.

NERIMO DĖL SVEIKATOS, SKAITMENINIO SVEIKATOS RAŠTINGUMO, KOGNITYVINIO UŽDARUMO POREIKIO IR NEAPIBRĖŽTUMO NETOLERAVIMO SĄSAJOS SU KIBERCHONDRIJA

Justas Balsys

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Išvadas. Internetas tapo pagrindiniu šaltiniu, kuriuo žmonės ieško informacijos apie sveikatą (Prescott, 2016). Tačiau asmenys, savarankiškai diagnozuojantys savo būklę interneto pagalba, gali susidurti su dideliu informacijos kiekiu, kuris gali sukelti neapibrėžtumo jausmą ar padidinti nerimą dėl sveikatos (Starcevic & Berle, 2013). Toks pernelyg dažnas informacijos ieškojimas apie savo sveikatą internete, susijęs su padidėjusiu nerimu dėl sveikatos, yra vadinama kiberchondrija (McElroy et al., 2019). Tyrimai rodo, jog kiberchondrija gali būti susijusi su neapibrėžtumo netoleravimu (Fergus, 2013) bei asmenų skaitmeniniu sveikatos raštingumu (Walton, & Fallon, 2016). Šio tyrimo tikslas – ištirti sveikatos nerimo, kognityvinio uždarumo poreikio, neapibrėžtumo netoleravimo ir skaitmeninio raštingumo sąsajas su kiberchondrija.

Metodika. Tyrime dalyvavo 189 19–74 metų (Vidutinis amžius - 35,2 m.) asmuo (68,3% moterų, 30,7% vyrų ir 1% kita). Tyrimui atlikti buvo naudojamas sutrumpintas nerimo dėl